

ΚΑΡΚΙΝΟΣ ΣΤΟΥΣ ΑΝΔΡΕΣ

Αυξημένος κίνδυνος για...

ΓΙΑΝΝΑ ΣΟΥΛΑΚΗ

▲ Την ίδια στιγμή που η ογκολογική επιστήμη εξελίσσεται με αλματώδεις ρυθμούς προσφέροντας στοχευμένες θεραπείες και νέα «όπλα» αιχμής, το σύνδρομο της «ανδρικής παντοδυναμίας», ο φόβος της διάγνωσης και η υποτίμηση των πρώτων συμπτωμάτων συνεχίζουν να στερούν από τους άνδρες πολύτιμο χρόνο - και, σε πάρα πολλές περιπτώσεις, ακόμα και την ίδια τους τη ζωή.

Μια νέα, εκτεταμένη αμερικανική επιστημονική μελέτη (MacLin et al., Cancer Epidemiology, Biomarkers & Prevention), η οποία ανέλυσε περισσότερα από 2,4 εκατομμύρια περιστατικά κατά την περίοδο 2015-2022, έρχεται να επιβεβαιώσει με τον πιο τρανταχτό τρόπο αυτό που οι γιατροί διαπιστώνουν καθημερινά στο ιατρείο: Οι άνδρες αντιμετωπίζουν πολύ μεγαλύτερο κίνδυνο σε σχέση με τις γυναίκες να διαγνωστούν με διάφορες μορφές καρκίνου όταν η νόσος έχει πλέον προχωρήσει τοπικά ή έχει κάνει μεταστάσεις.

Τα ποσοστά ίασης

Όσο νωρίτερα διαγνωστεί ο καρκίνος τόσο αυξάνονται τα ποσοστά πλήρους ίασης. Αντίθετα, η επέκτασή του σε γειτονικούς ιστούς (τοπικά προχωρημένος καρκίνος) ή σε μακρινά όργανα (μεταστατικός) δυσχεραίνει δραματικά τη θεραπευτική αντιμετώπιση.

Τα ευρήματα της μελέτης, τα οποία δημοσιεύθηκαν από το έγκριτο «American Association for Cancer Research» και αφορούν 30 διαφορετικούς συμπαγείς όγκους (εκτός του αναπαραγωγικού συστήματος), αποτυπώνουν μια ξεκάθαρη ανισότητα εις βάρος των ανδρών.

Σε 20 από τους 30 τύπους καρκίνου, οι άνδρες είχαν σημαντικά μεγαλύτερη πιθανότητα να διαγνωστούν σε προχωρημένο στάδιο, σύμφωνα με τη μελέτη. Συγκεκριμένα, αποδείχθηκαν τα εξής:

► **Καρκίνος της γλώσσας:** Οι άνδρες εμφανίζουν 151% μεγαλύτερη πιθανότητα να διαγνωστούν σε τοπικά προχωρημένο στάδιο και 134% σε μεταστατικό στάδιο.

Οι γιατροί διαπιστώνουν καθημερινά ότι η αποδοχή των προγραμμάτων προληπτικών εξετάσεων, που βρίσκονται σε εξέλιξη, είναι πολύ πιο θερμή από τις γυναίκες παρά από τους άνδρες. Στο κομμάτι της αρχικής διάγνωσης η καθυστέρηση από τους άνδρες είναι πολύ μεγάλη.

Η αμερικανική επιστημονική μελέτη και η ιατρική εμπειρία δείχνουν πως οι άνδρες δεν κάνουν τις απαραίτητες προληπτικές εξετάσεις

► **Καρκίνος των σιελογόνων αδένων:** Καταγράφεται 93% μεγαλύτερη πιθανότητα για διάγνωση σε τοπικά προχωρημένο στάδιο και 97% σε μεταστατικό.

► **Καρκίνος του θυρεοειδούς:** Παρατηρείται 74% αυξημένος κίνδυνος για διάγνωση σε τοπικά προχωρημένο στάδιο και 128% σε μεταστατικό.

► **Καρκίνος του στομάχου:** Οι άνδρες έχουν 67% μεγαλύτερη πιθανότητα διάγνωσης σε τοπικά προχωρημένο στάδιο και 56% σε μεταστατικό.

► **Καρκίνος του στοματοφάρυγγα:** Καταγράφεται 80% μεγαλύτερη πιθανότητα διάγνωσης όταν η νόσος έχει ήδη επεκταθεί στους γύρω ιστούς.

► **Μελάνωμα:** Εμφανίζεται 50% αυξημένη πιθανότητα για διάγνωση απευθείας σε μεταστατικό στάδιο.

Αν και υπήρξαν ορισμένες εξαιρέσεις -όπως στον καρκίνο του λάρυγγα, της ουροδόχου κύστης, του ήπατος και του πρωκτού, όπου οι γυναίκες διαγνώστηκαν σε ορισμένες περιπτώσεις σε πιο προχωρημένο στάδιο-, η γενική εικόνα της καθυστέρησης επιβαρύνει ξεκάθαρα το ανδρικό φύλο. Όπως υπογραμμί-

ζουν οι ερευνητές, τα αποτελέσματα αυτά παρέμειναν σταθερά ανεξαρτήτως φυλετικής προέλευσης ή εθνογένεσης. Τα συμπεράσματα της αμερικανικής μελέτης δεν αποτελούν μια μακρινή στατιστική, αλλά αποτυπώνουν την καθημερινότητα και στα ελληνικά νοσοκομεία.

Ο κ. Γιώργος Πισοπάκης, διακεκριμένος ακτινοθεραπευτής ογκολόγος και συντονιστής διευθυντής του Τμήματος Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας στο Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Αλεξάνδρα», εξηγεί στον «Ελεύθερο Τύπο» τους ψυχολογικούς και κοινωνικούς μηχανισμούς που οδηγούν τους άνδρες σε αυτή την επικίνδυνη καθυστέρηση. «Τι διαπιστώνουμε στην κλινική πράξη; Οι άνδρες, πρώτον, υποεκτιμούν τα

συμπτώματα, λέγοντας "άσε το, δεν είναι τίποτα", κάτι που οι γυναίκες δεν κάνουν. Οι άνδρες γενικά έχουμε την αίσθηση ότι τα καταφέρνουμε όλα εύκολα, έχουμε την αίσθηση της παντοδυναμίας. Και αν δείτε πάρα πολλές φορές στο ιατρείο είναι η γυναίκα που επέμεινε να κάνει τις εξετάσεις ο άνδρας», σημειώνει ο γιατρός.

Όταν ο άνδρας έχει ύποπτα συμπτώματα, συνήθως τα υποτιμά, σχολιάζει ο ειδικός. Αν βέβαια είναι έντονη η ενόχληση, όπως συνήθως συμβαίνει στην ουροδόχο κύστη ή στον πρωκτό, ενδέχεται να κινητοποιηθεί νωρίτερα. Στους υπόλοιπους, ωστόσο, όγκους με καθόλου ή πιο ήπια συμπτώματα, οι άνδρες απέχουν. ■

Σε 20 από τους 30 τύπους καρκίνου, οι άνδρες είχαν σημαντικά μεγαλύτερη πιθανότητα να διαγνωστούν σε προχωρημένο στάδιο

καθυστερημένη διάγνωση

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΣΕ ΠΡΟΧΩΡΗΜΕΝΟ ΣΤΑΔΙΟ ΚΑΡΚΙΝΟΥ

Τύπος καρκίνου	Αυξημένος κίνδυνος για τοπικά προχωρημένο στάδιο (%)	Αυξημένος κίνδυνος για μεταστατικό στάδιο (%)
Γλώσσας	+151%	+134%
Θυρεοειδούς	+74%	+128%
Σιελογόνων αδένων	+93%	+97%
Στοματοφάρυγγα	+80%	—
Στομάχου	+67%	+56%
Μελάνωμα	—	+50%

Πηγή: AACR / Maclin et al. (Δείγμα: 2,4 εκατ. περιστατικά)

ΟΙ 3 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗΣ

1. Η ψυχολογία της «παντοδυναμίας»
• Υποτίμηση των πρώιμων ενочλήσεων.
• Αποφυγή του γιατρού λόγω φόβου της διάγνωσης («Κλείνω τα μάτια»).

2. Μειωμένη πρόληψη
• Χαμηλά ποσοστά συμμετοχής σε προληπτικά προγράμματα (screening).
• Λιγότερες τακτικές επισκέψεις σε γιατρούς σε σύγκριση με τις γυναίκες.

3. Η παγίδα του «τσιγαρόβηχα»
• Ο χρόνιος βήχας εκλαμβάνεται εσφαλμένα ως «φυσιολογικό σύμπτωμα» του καπνίσματος.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΙΣΣΑΚΑΣ

«Οι άνδρες απέχουν από τον προληπτικό έλεγχο»

ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ αναφορά κάνει ο κ. Πισσάκας στο κομμάτι του προληπτικού ελέγχου, σημειώνοντας τη μεγάλη διαφορά ανταπόκρισης ανάμεσα στα δύο φύλα: «Και από τον κοινωνικό μας κύκλο βλέπουμε ότι η αποδοχή των προγραμμάτων προληπτικών εξετάσεων "Προλαμβάνω" που βρίσκονται σε εξέλιξη στη χώρα μας είναι πολύ πιο θερμή από τις γυναίκες παρά από τους άνδρες. Στο κομμάτι της αρχικής διάγνωσης η καθυστέρηση από τον άνδρα είναι πολύ μεγάλη. Εκεί νομίζω ότι χάνονται ζωές», τονίζει με έμφαση ο γιατρός. «Η μεγάλη ζημιά γίνεται κυρίως στην πρώτη, την αρχική διάγνωση», λέει ο κύριος Πισσάκας.

«ΤΑΜΠΟΥ Η ΛΕΞΗ ΚΑΡΚΙΝΟΣ»

Η παγίδα του τσιγαρόβηχα

ΕΝΑ από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα επικίνδυνου καθουσιασμού είναι ο καρκίνος του πνεύμονα, μία από τις πιο συχνές και επιθετικές μορφές καρκίνου στους άνδρες.

Ο κ. Πισσάκας υπογραμμίζει την ανάγκη να αλλάξει η νοοτροπία γύρω από τα «αθώα» συμπτώματα, όπως ο χρόνιος βήχας των καπνιστών.

«Είναι πολύ σημαντικό να περάσει στην κουλτούρα του Έλληνα η πρόληψη», σημειώνει ο γιατρός και φέρνει το παράδειγμα του πνεύμονα, στον οποίο διευρύνεται η προσοχή να ξεκινήσουν οι προληπτικές αξονικές τομογραφίες θώρακος χαμηλής δόσης, «οι οποίες θα σώσουν πάρα πολύ κόσμο», σύμφωνα με τον ειδικό.

«Ο καρκίνος του πνεύμονα είναι από τους δύσκολους καρκίνους. Αν τον πιάσεις προχωρημένα, τα πράγματα είναι δύσκολα: αν τον πιάσεις νωρίς, το ποσοστό ίασης είναι εξαιρετικά υψηλό», εξηγεί ο γιατρός και συνεχίζει: «Αρα, ένας άνδρας που έχει βήχα δεν πάει εύκολα στον γιατρό. Είναι πολύ συνηθι-

σμένη η νοοτροπία "έλα μωρέ, τσιγαρόβηχας είναι". Και αυτό καθουσιάζει τον καπνιστή, ότι εντάξει, αφού είναι από το τσιγάρο, είναι φυσιολογικό. Τι κρύβει όμως ο τσιγαρόβηχας πολλές φορές; Είναι αυτό το "κλείνω τα μάτια γιατί δεν θέλω να αντιμετωπίσω μια πραγματικότητα". Βλέπουμε πολύ περισσότερους άνδρες από ό,τι γυναίκες να λειτουργούν έτσι. Οι γυναίκες αγαπούν και φροντίζουν περισσότερο τον εαυτό τους, έχουν ίσως πιο ισχυρό το ένστικτο της επιβίωσης».

Προκαλεί φόβο

Παρά τις αλματώδεις προόδους της Ιατρικής, πάντως, η λέξη «καρκίνος» εξακολουθεί να λειτουργεί ως ταμπού, ειδικά στις μεγαλύτερες ηλικίες.

«Προκαλεί πάρα πολύ φόβο και είναι μια λέξη λίγο απαγορευμένη. Αρα δεν θέλουν να έρθουν αντιμέτωποι με μια τέτοια πιθανότητα. Το μήνυμα όμως που πρέπει να περάσει είναι ένα: ακόμα και οι πιο δύσκολοι τύποι καρκίνου αντιμετωπίζονται», καταλήγει ο κ. Πισσάκας.

Ο πρωθυπουργός χαιρετάει άνδρες του Λιμενικού στη Λέρο, όπου βρέθηκε χθες. Ο Κυριάκος Μητσοτάκης συνεχίζει τον κύκλο επισκέψεων ανά τη χώρα, οι οποίες συνδυάζονται με τα εγκαίνια έργων ως απτή απόδειξη της υλοποίησης προεκλογικών δεσμεύσεων.

Πατημένο «γκάζι» στο Μαξίμου

Κινητικότητα σε προεκλογικούς ρυθμούς, η οδηγία του Κυριάκου Μητσοτάκη

Της **ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Κάθε άλλο παρά τέλη Ιουλίου θυμίζουν οι ρυθμοί με τους οποίους συνεχίζουν να κινούνται ο πρωθυπουργός και τα στελέχη της κυβέρνησης. Ο Κυριάκος Μητσοτάκης, που ζήτησε από τους βουλευτές του κόμματος να εξορμήσουν στις περιφέρειές τους σαν να πρόκειται οι εκλογές να γίνουν άμεσα, όπως χαρακτηριστικά είπε, αναμένεται να εκπέμψει ανάλογο μήνυμα και αύριο μιλώντας στα κυβερνητικά στελέχη. Το υπουργικό συμβούλιο θα συνεδριάσει για τελευταία φορά πριν από την καλοκαιρινή ανάπαυλα και είναι ευκαιρία για τον πρωθυπουργό να δώσει κάποιες κεντρικές κατευθυντήριες γραμμές για το επόμενο διάστημα.

Από το Μέγαρο Μαξίμου έχει καταστεί σαφές ότι δεν υπάρχει περιθώριο για διακοπές διαρκείας και ότι τα κυβερνητικά στελέχη θα πρέπει να περιοριστούν σε ολιγοήμερες αποδράσεις, ενώ έχει ζητηθεί να μην απουσιάζουν ταυτόχρονα από τα υπουργεία υπουργός και αναπληρωτής ή υφυπουργός, ώστε να είναι ανά πάσα στιγμή κάποιος παρών.

Στα περισσότερα υπουργεία βρίσκεται σε εξέλιξη ένας αγώ-

νας δρόμου για να κλείσουν τα χρονοδιαγράμματα του Ταμείου Ανάκαμψης μέχρι το τέλος Αυγούστου, κάτι που συνεπάγεται πολλή και απαιτητική δουλειά. Σε κάθε περίπτωση, άμεσα μετά τον Δεκαπενταύγουστο έχει ζητηθεί όλοι να είναι στις θέσεις τους.

Ενα δεύτερο ζήτημα για το οποίο πρέπει να μεριμνήσουν τα κυβερνητικά στελέχη είναι

Αγώνας δρόμου σε υπουργεία για τα χρονοδιαγράμματα του Ταμείου Ανάκαμψης, την ώρα που οι εξορμήσεις και οι περιοδείες στελεχών συνεχίζονται.

η ολοκλήρωση των προτάσεων για τη ΔΕΘ, που θα πρέπει επίσης να κατατεθούν μετά τον Δεκαπενταύγουστο, ώστε μέχρι το τέλος Αυγούστου να γίνει η επεξεργασία και να ληφθούν οι αποφάσεις για το τελικό μείγμα παρεμβάσεων που θα ανακοινώσει από τη συμπρωτεύουσα ο πρωθυπουργός. Η συγκεκριμένη διαδικασία είναι ακόμη πιο απαιτητική φέτος, καθώς ο Κυριάκος Μητσοτάκης ζή-

τησε και από τους βουλευτές να καταθέσουν τις δικές τους προτάσεις.

Το βέβαιο είναι ότι θα συνεχιστούν οι εξορμήσεις και οι περιοδείες σε όλη τη χώρα. Ο κ. Μητσοτάκης επισκέφθηκε χθες τη Λέρο και σήμερα θα επισκεφθεί το Αγαθονήσι. Βεβαίως, από το Μέγαρο Μαξίμου επαναλαμβάνουν σε όλους τους τόνους ότι έχει κλείσει κάθε συζήτηση για πρόωπες εκλογές και ότι είναι κατηγορηματική η θέση του πρωθυπουργού ότι οι κάλπες θα σπρθούν την άνοιξη του 2027. Όμως, οι περιοδείες δεν θα σταματήσουν. Ο πρωθυπουργός συνεχίζει τον κύκλο επισκέψεων ανά τη χώρα, που συνδυάζονται με τα εγκαίνια έργων ως απτή απόδειξη της υλοποίησης προεκλογικών δεσμεύσεων. Από το Νοσοκομείο Λέρου χθες επισήμανε ότι «η κυβέρνηση ολοκληρώνει εντός των επόμενων μηνών με το κλείσιμο του Ταμείου Ανάκαμψης τη μεγαλύτερη παρέμβαση στις υποδομές του Εθνικού Συστήματος Υγείας από συστάσεώς του. Συνεχίζουμε, η δέσμευσή μας είναι να παραδώσουμε ένα ΕΣΥ πολύ καλύτερο από αυτό που παραλάβαμε. Έχουν γίνει πολλά, υπάρχουν πολύ περισσότερα που πρέπει να γίνουν, αλλά το

ΕΣΥ κινείται πλέον στη σωστή κατεύθυνση». Οι παρεμβάσεις που έγιναν στο Νοσοκομείο Λέρου αφορούν την αναβάθμιση του Τμήματος Επειγόντων Περιστατικών και των κλινικών, καθώς και της Μονάδας Τεχνητού Νεφρού.

Στη Δυτική Μακεδονία

Στο πλαίσιο της κινητικότητας των κυβερνητικών στελεχών, ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης Κωστής Χατζηδάκης και έξι υπουργοί περιόδευσαν χθες στη Δυτική Μακεδονία. Μέχρι τη ΔΕΘ αναμένεται μπαράζ επισκέψεων σε περιοχές της Βόρειας Ελλάδας, όπου η Ν.Δ. δείχνει να πιέζεται από τα κόμματα στα δεξιά της, που καταγράφουν σημαντικές επιδόσεις σε αυτή την περιοχή. Το κυβερνών κόμμα κατέγραψε σημαντική μείωση των ποσοστών του στις ευρωεκλογές του 2024 σε σχέση με τις εθνικές εκλογές του 2023. Όσο κι αν στις ευρωεκλογές είναι πιο χαλαρή η ψήφος, αναγνωρίζεται ότι θα πρέπει να καταβληθεί σημαντική προσπάθεια για να πετύχει να επαναπατρίσει ψηφοφόρους που για μια σειρά από λόγους έχουν στην καλύτερη περίπτωση αποστασιοποιηθεί ή προσανατολίζονται σε κάποια άλλη επιλογή.

Μέσο:ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: ...29/07/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...29/07/2026

Σελίδα:6

Επεκτείνεται η αξιολόγηση

Στα ερωτηματολόγια του ΕΣΥ εντάσσονται ογκολογικά και παιδιατρικά νοσοκομεία

Της ΠΙΝΝΥΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

Στην επέκταση του συστήματος αξιολόγησης της εμπειρίας του ασθενούς στα νοσοκομεία του ΕΣΥ στους ογκολογικούς και τους παιδιατρικούς ασθενείς προχωράει το υπουργείο Υγείας. Από αύριο, ογκολογικοί ασθενείς που έχουν υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση σε ογκολογικό νοσοκομείο ή κλινική, καθώς και οι γονείς, κηδεμόνες παιδιών που έχουν νοσηλευτεί σε παιδιατρικό νοσοκομείο ή κλινική, κάποιες ημέρες μετά το εξιτήριο (επτά και πέντε αντιστοίχως) θα λαμβάνουν στο κινητό τους sms το οποίο θα παραπέμπει σε ερωτηματολόγιο με το οποίο θα μπορούν να αξιολογούν την εμπειρία τους από τη νοσηλεία τους στο ΕΣΥ. Το συγκεκριμένο ψηφιακό εργαλείο αξιολόγησης από τους ίδιους τους ασθενείς των νοσοκομείων του ΕΣΥ έχει ξεκινήσει τον περασμένο Ιούλιο από αυτούς των γενικών νοσοκομείων. Εως και σήμερα έχουν απαντήσει περισσότεροι από 75.000 ασθενείς. Το 75% αυτών έχει αξιολογήσει θετικά τη συνολική εμπειρία που είχε κατά τη νοσηλεία του.

Όπως ανέφερε ο υπουργός Υγείας Αδωνis Γεωργιάδης κατά την παρουσίαση επέκτασης του ψηφιακού εργαλείου, «η γενική εικόνα είναι καλή. Έχουμε ήδη αλλάξει την πολιτική μας σε διάφορα σημεία που έχουμε δει από το εργαλείο ότι πάσχαμε, όπως στην ενημέρωση των ασθενών για τα δικαιώματά τους, στην ενημέρωση για το τι μπορούν να κάνουν μετά την έξοδο από το νοσοκομείο ή τη σίτιση σε κάποια νοσοκομεία όπου δώσαμε οδηγίες για τη διενέργεια διαγνωσμού για εταιρεία εστίασης. Αρα, το εργαλείο και μας βοηθάει να αναδιαμορφώσουμε τις αποφάσεις μας, και μας βοηθάει να αξιολογούμε τις διοικήσεις εκάστου νοσοκομείου με βάση τα μάτια των ασθενών, και μας βοηθάει να καταλάβουμε τη γενική εικόνα του ΕΣΥ».

Σύμφωνα με τον υπουργό, σε ό,τι αφορά τους ογκολογικούς

Το ψηφιακό εργαλείο αξιολόγησης των νοσοκομείων του ΕΣΥ εγκαταστάθηκε τον Ιούλιο με τη συμμετοχή περισσότερων των 75.000 ασθενών των γενικών νοσοκομείων (φωτογραφία αρχείου).

Από αύριο οι ογκολογικοί ασθενείς και οι κηδεμόνες παιδιών που έχουν νοσηλευθεί θα μπορούν να αξιολογούν ηλεκτρονικά την εμπειρία της νοσηλείας τους.

ασθενείς, έως τα τέλη του 2026 θα έχουν ενταχθεί στο σύστημα αξιολόγησης και οι ασθενείς σε πρωτόκολλα χημειοθεραπείας - ανοσοθεραπείας και έως τα μέσα του 2027 εκείνοι που κάνουν ακτινοθεραπεία.

«Μιλάμε για τον σκληρό πυρήνα των χρόνιων ασθενών του ΕΣΥ και θα δούμε πράγματα που ποτέ δεν έχει μάθει το σύ-

στημα πώς τα βιώνει ο ασθενής. Θα είναι η πρώτη φορά που θα μπορούμε να κοιτάξουμε και αυτή την πλευρά των ασθενών. Είμαι πολύ υπερήφανος που θα το κάνουμε γιατί είναι σαν να κοιτάει το υπουργείο Υγείας για πρώτη φορά αυτούς τους ανθρώπους με τόσο μεγάλο επαγγελματισμό και τόσο μεγάλη λεπτομέρεια».

Η συζήτηση

Ο υφυπουργός Υγείας Μάριος Θεμιστοκλέους για τα μέχρι τώρα αποτελέσματα της αξιολόγησης ανέφερε: «Το ΕΣΥ όχι μόνο αντέχει, όχι μόνο εξυπηρετεί και εξυπηρετεί περισσότερους από 100.000 ασθενείς την ημέρα, αλλά αξιολογείται θετικά από αυτούς που έχουν χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες του. Πάνω σε αυτό πρέπει να γίνεται η συζήτηση. Γιατί

εάν η συζήτηση ξεκινάει “το ΕΣΥ καταρρέει”, στρέφει κόσμο εκτός ΕΣΥ. Οποιος σέβεται τον δωρεάν και δημόσιο χαρακτήρα του δημόσιου συστήματος υγείας θα πρέπει και να το προφυλάσσει».

«Η επέκταση αυτή – στους ασθενείς που συμμετέχουν στη διαδικασία αξιολόγησης – γίνεται το βήμα για ένα πιο ανθρωποκεντρικό σύστημα Υγείας», σημείωσε η γ.γ. υπηρεσιών Υγείας Λίλιαν Βιλδιρίδη, η οποία παρουσίασε τα νέα ερωτηματολόγια και τη διαδικασία. Για τους ογκολογικούς ασθενείς το ερωτηματολόγιο έχει 37 κύριες ερωτήσεις και οκτώ υποερωτήσεις. Ενδεικτικές ερωτήσεις: «Ο γιατρός σάς εξήγησε τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της κάθε μορφής θεραπείας για την αντιμετώπιση της νόσου;». «Σε περίπτωση που βιώσατε κάποιο ζήτημα ψυχολογικής φύσης, η θεραπευτική ομάδα σάς συμβούλεψε ή σας βοήθησε να το αντιμετωπίσετε επαρκώς;».

Οι γονείς ή κηδεμόνες των παιδιών που νοσηλεύτηκαν θα κληθούν να απαντήσουν ανώνυμα σε 37 ερωτήσεις και δέκα υποερωτήσεις. Ενδεικτικές ερωτήσεις: «Οι θεράποντες γιατροί εξήγησαν στον παιδί με τρόπο κατάλληλο και κατανοητό τις ιατρικές πράξεις;». «Υπήρχαν διαθέσιμα μέσα δημιουργικής απασχόλησης για το παιδί (π.χ. παιχνίδια, βιβλία) κατά τη νοσηλεία;».

Η κ. Βιλδιρίδη πρόσθεσε ότι αυτή την εβδομάδα θα αποσταλεί στο σύνολο των διοικητών των νοσοκομείων ένα πρότυπο για την ετήσια έκθεση πεπραγμένων και οι διοικητές καλούνται μέχρι αρχές Οκτωβρίου να αποτυπώσουν όλες τις αλλαγές, από την αρχική ικανοποίηση των ασθενών ανά άξονα και ανά κλινική και τις ενέργειες στις οποίες έχουν προχωρήσει για τη βελτίωση σημείων που δεν αξιολογήθηκαν θετικά. Σε νέες αξιολογήσεις θα κριθούν πάλι από τους ασθενείς, καθώς θα συγκρίνει το υπουργείο την εμπειρία και την αξιολόγησή τους σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα.

4. Η ΑΘΗΝΑ ΝΑ ΓΙΝΕΙ Η SILICON VALLEY ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Μέσο:ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ημ. Έκδοσης: ...29/07/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...29/07/2026

Σελίδα:1

1

ΙΔΡΥΣΗ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ
ΤΕΧΝΗΤΗΣ
ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ

2

ΚΡΙΣΙΜΗ ΠΡΟΚΛΗΣΗ
Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ
ΣΤΗ ΧΩΡΑ
«SANDBOXES»

3

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ
ΟΙ ΝΕΟΙ ΝΑ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΟΥΝ
ΤΗΝ Τ.Ν.

4

ΤΙ ΘΑ ΜΑΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΑΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ Τ.Ν.
Ο ΠΛΑΤΩΝ, Ο ΠΕΡΙΚΛΗΣ
ΚΑΙ Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗ «Ν» ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΦΗΜΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΤΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΣΤΟ ΜΙΤ, **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ**

Η Αθήνα να γίνει η "Silicon Valley" της Ευρώπης

ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ σύναψης ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου, που θα διασφαλίζει στις εθνικές αγορές τη δικαιοτέρα κατανομή των οφελών από την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, επισημαίνει ο διεθνούς φήμης καθηγητής Επιστήμης των Υπολογιστών στο ΜΙΤ και συνιδρυτής και επικεφαλής ερευνητής στο Ερευνητικό Κέντρο «Αρχιμήδης», Κωνσταντίνος Δασκαλάκης, σε αποκλειστική συνέντευξη που παραχώρησε στη «Ν».

**Κοινωνικό συμβόλαιο
για δικαιοτέρα κατανομή
των οφελών της ανάπτυξης**

**Η άκρατη συγκέντρωση
πλούτου, διεθνώς, απειλεί
την κοινωνική συνοχή**

Αναφερόμενος ειδικότερα στην Ελλάδα, τονίζει ότι η χώρα οφείλει να υλοποιήσει μια μεγάλης κλίμακας, φιλόδοξη επένδυση για τη δημιουργία ενός Εθνικού Κέντρου Τ.Ν. Μάλιστα, εκτιμά ότι η Ευρώπη θα μπορούσε να αποκτήσει τη δική της «Silicon Valley», ακόμη και στην Αθήνα, υπογραμμίζοντας ότι για την Ελλάδα αποτελεί κρίσιμη πρόκληση η δημιουργία «sandboxes». ► 13, 14, 27, 28

Η ΕΥΡΩΠΗ ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΝΟΧΗ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ - ΑΠΟΤΥΧΙΕΣ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

Καθηγητής Επιστήμης των Υπολογιστών στο ΜΠΤ, συνδριτής και επικεφαλής ερευνητής στο Ερευνητικό Κέντρο «Αρχιμήδης»

Νέο κοινωνικό συμβόλαιο για την Τεχνητή Νοημοσύνη

Πώς η Ευρώπη μπορεί να αποκτήσει τη δική της «Silicon Valley» στην Αθήνα

Στον Πλάτωνα Τσούλο
plats@naftemporiki.gr

Την ανάγκη σύναψης ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου, που θα διασφαλίζει στις εθνικές αγορές τη δικαιοδότητη κατανομή των οφελών από την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, επισημαίνει ο διεθνούς φήμης καθηγητής Επιστήμης των Υπολογιστών στο ΜΠΤ, συνδριτής και επικεφαλής ερευνητής στο Ερευνητικό Κέντρο «Αρχιμήδης», Κωνσταντίνος Δασκαλάκης, σε αποκλειστική συνέντευξη που παραχώρησε στη «Ναυτεμπορική». Αναφερόμενος ειδικότερα στην Ελλάδα, τονίζει ότι η χώρα καλείται μετ' επιτάσεως να υλοποιήσει μια μεγάλη και φιλόδοξη επένδυση, που θα στοχεύσει στη δημιουργία ενός Εθνικού Κέντρου Τεχνητής Νοημοσύνης, για τη διασύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις.

Μάλιστα, εκτιμά ότι η Ευρώπη θα μπορούσε να αποκτήσει υπό προϋποθέσεις τη δική της «Silicon Valley», ακόμη και στην Αθήνα, υπογραμμίζοντας παράλληλα ότι για τη χώρα αποτελεί κρίσιμη πρόκληση η δημιουργία «sandboxes» - ελε-

χόμενα περιβάλλοντα, στα οποία καινοτόμα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης θα αναπτύσσονται και θα δοκιμάζονται υπό την εποπτεία των αρμόδιων αρχών.

Όπως επισημαίνει, η συγκέντρωση, διεθνώς, πλούτου και οικονομικής ισχύος οδηγεί τις ανισότητες, ιδιαίτερα μετά τη ραγδαία ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης, διαβρώνοντας την κοινωνική συνοχή. Κατά τον ίδιο, η προσπάθεια των κρατών να μειώσουν αυτές τις ανισότητες μέσω επιδοτήσεων, κοινωνικών μεταβιβάσεων και δημόσιου δανεισμού, σπληνίζοντας τα νοικοκυριά απέναντι στο αυξημένο κόστος ζωής, συνιστά πολιτικά που δεν μπορεί να είναι βιώσιμη επί μακρόν, καθώς μεταθέτει το πρόβλημα στο μέλλον. Προειδοποιεί, μάλιστα, ότι η διέγερση των ανισοτήτων είναι πιθανόν να προκαλέσει έντονες κοινωνικές και θεσμικές αντιδράσεις, ενώ τονίζει ότι η ορθή αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης είναι καθοριστική, καθώς σε διαφορετική περίπτωση ενδέχεται να υπάρξουν σοβαρές επιπτώσεις στη δημοκρατία και την ψυχική υγεία, με αύξηση της πόλωσης και του εθισμού των χρηστών. Σύμφωνα με τον καθ. Κ. Δασκαλάκη, ο μεγαλύτερος κίνδυνος δεν βρίσκεται στην ίδια την τεχνητή νοημοσύνη, αλλά στο ποιους την εκπαιδεύουν, ποιοι τη χρησιμοποιούν και με ποιον τρόπο. Υπό αυτά την έννοια, όπως σημειώνει, το ζήτημα είναι ταυτόχρονα πολιτικό και γεωπολιτικό. Προειδοποιεί, δε, ότι, χωρίς ένα σαφές ρυθμιστικό πλαίσιο και ευέλικτη εφαρμογή του, η βιομηχανία είναι πιθανό να συνεχίσει να διευρύνει διαρκώς τα όρια χρήσης της τεχνητής νοημοσύνης.

Κωνσταντίνος Δασκαλάκης: Ο άνθρωπος ήδη έχει χάσει το προνόμιο να είναι το μοναδικό ον που αποφασίζει, καθώς οι αλγόριθμοι παίρνουν σημαντικές αποφάσεις στα μοντέρνα τεχνολογικά συστήματα.

Αναφερόμενος στον τεχνολογικό ανταγωνισμό μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας, εξηγεί τι σημαίνει για τις Ηνωμένες Πολιτείες η ανάπτυξη «κλειστών μοντέλων» τεχνητής νοημοσύνης και τι για την Κίνα η αρχιτεκτονική διατήρησης «ανοιχτών μοντέλων».

Ο καθ. Κ. Δασκαλάκης σχολιάζει, τέλος, το πώς θα αντιλαμβάνονταν την Τ.Ν. ο Περικλής, ο Πλάτων και ο Αριστοτέλης, ενώ, απευθυνόμενος στους νέους, τους προτρέπει να είναι πάντα δημιουργικοί, να επιδιώκουν τη βαθιά κατανόηση ενός αντικείμενου, να έχουν την ικανότητα να συνεργάζονται και να επικοινωνούν, αλλά και την αίσθηση ευθύνης για όσα δημιουργούν.

Ακολουθεί το πλήρες κείμενο της συνέντευξης, που παραχώρησε στη «Ν» ο καθ. Κ. Δασκαλάκης, φιλοξενούμενος σε μια από τις κεντρικές αίθουσες του Νομισματικού Μουσείου Αθηνών.

Κύριε Δασκαλάκη, θα ήθελα να αρχίσουμε τη συζήτηση με ένα ερώτημα που θεωρώ ότι μας προβληματίζει όλους. Η τεχνητή νοημοσύνη (Τ.Ν.) είναι πιθανό να αμφισβητήσει, στο μέλλον, το προνόμιο που έχει ο άνθρωπος να είναι το μοναδικό ον, η μόνη οντότητα στον πλανήτη που αποφασίζει;

«Ο άνθρωπος ήδη έχει χάσει αυτό το προνόμιο, καθώς οι αλγόριθμοι παίρνουν σημαντικές αποφάσεις στα μοντέρνα τεχνολογικά συστήματα. Ο άνθρωπος είναι, βέβαια, ο δημιουργός των αλγόριθμων και καθορίζει ποια θα είναι η χρήση τους. Επομένως, είναι και ο τελικός υπεύθυνος για τα αποτελέσματά. Μία από τις πιο καθοριστικές αποφάσεις που λαμβάνουν οι αλγόριθμοι είναι το πώς ιεραρχείται το περιεχόμενο στο Ίντερνετ. Οι αλγόριθμοι επιλέγουν τι ανατίθεται διαβάζουμε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ποιες ειδήσεις απαντούμε στις ενημερωτικές πλατφόρμες, ποιες ταινίες μάς προτείνει το Netflix και αντίστοιχες εφαρμογές, πώς κατατάσσονται οι ιστοσελίδες από τις μηχανές αναζήτησης ή τι διαφημίσεις βλέπουμε. Οι αποφάσεις αυτές είναι καθοριστικές στην πολιτική και οικονομική μας συμπεριφορά, στην ψυχολογία μας, ακόμα και στο πώς αντιλαμβανόμαστε την ύπαρξή μας. Και είναι αποδεδειγμένες οι αρνητικές συνέπειες που μπορεί να έχει η χρήση αυτών των αλγόριθμων στη δημοκρατία και στην ψυχολογία μας, καθώς αυξάνουν την πόλωση και τον εθισμό των χρηστών.

Όπως και να έχει, οι αποφάσεις

Συνέχεια στην επόμενη σελίδα >

Ίσως είναι δύσκολο να πεις πού αρχίζει και πού τελειώνει η λήψη μιας απόφασης, αλλά ο άνθρωπος είναι εν τέλει ο «ενορχηστρωτής».

Η Ελλάδα πρέπει να επενδύσει σε ένα Εθνικό Κέντρο T.N.

> Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

που λαμβάνουν οι αλγόριθμοι είναι, προς το παρόν, σε συγκεκριμένες εφαρμογές και κάτω από καλώς ορισμένα πλαίσια. Στο μέλλον που έχει αρχίσει να διαφαίνεται, όμως, με την έλευση των καινοτομιών δυνατοτήτων της T.N., οι αλγόριθμοι θα παίρνουν πιο εκτεταμένες αποφάσεις, μπαίνοντας σε πεδία που μέχρι πρότινος μονοπωλούσε ο άνθρωπος. Αν το σκεφτείτε, ο ανθρώπινος εγκέφαλος είναι η καλύτερη απόδειξη ότι οι υπολογιστές μπορεί να γίνουν αντίδοιο του ανθρώπου, γιατί ο ανθρώπινος εγκέφαλος είναι στην ουσία του ένα υπολογιστικό όργανο. Χρησιμοποιεί νευρώνες αντί για τρανζίστορ και σχεδιάστηκε από την εξέλιξη, αντί από τον άνθρωπο. Όμως, είναι ένας "in vivo" υπολογιστής, που κάνει θαυμαστά υπολογισμούς. Εκτός από την ικανότητά του να επεξεργάζεται τα σήματα που λαμβάνει από τον κόσμο γύρω του, αποφορτίζει να πειραματιστεί, για να ανακαλύψει σχέσεις αιτιότητας. Καταstrώνει σχέδια για να πετύχει τους σκοπούς του. Μεταφέρει γνώση από γνωστές ικανότητες που έχει κατακτήσει, όπως το πώς να κάνει πατίνι, σε καινούργιες δεξιότητες, όπως το πώς να κάνει ποδήλατο, χωρίς εκτενή εκπαίδευση στην καινούργια δεξιοτέχνη, κάτι από το οποίο πάσχουν οι υπάρχουσες τεχνολογίες T.N. Χρησιμοποιεί τη γλώσσα, επικοινωνεί με τους άλλους ανθρώπους και τα ζώα, έχει ενσυναίσθηση και έχει την αίσθηση του "ανήκειν". Για να φτάσουμε σε T.N. αντίδοιο του ανθρώπινου εγκεφάλου, θεωρώ ότι πρέπει να αλλάξει η αρχιτεκτονική της και να γίνει ενσώματη. Να μη ζει σε ένα τεμαχικό μαθαίνοντας για τον κόσμο από την περιγραφή του, όπως αυτό αποτυπώνεται στο Ίντερνετ και στην υπόλοιπη ψηφιοποιημένη γνώση, αλλά να έχει φυσική υπόσταση, να πειραματίζεται και να είναι μέρος ενός συνόλου.

Στην υπάρχουσα μορφή της T.N., ποιος έχει την εξουσία να εισάγει πληροφορίες στο σύστημα και επί της ουσίας να ελέγχει εν μέρει το αποτέλεσμα;

«Η επιλογή και η ιεράρχηση των πληροφοριών που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση ενός συστήματος T.N. είναι κρίσιμες για τις δεξιότητες και τις αντιλήψεις που αυτό θα αναπτύξει. Όπως τα ερεθίσματα από το σπίτι, το σχολείο και την κοινωνία διαμορφώνουν ένα παιδί, έτσι και τα δεδομένα και η διαδικασία εκπαίδευσης διαμορφώνουν ένα σύστημα T.N. Ο εκπαιδευτής λειτουργεί, κατά κάποιον τρόπο, όπως ο επιμελητής ενός μουσείου: επιλέγει και παρουσιάζει υλικό, επηρεάζοντας το "μοντέλο του κόσμου" που θα ενσωματωθεί στο σύστημα. Ακόμη και με τις καλύτερες προθέσεις, αυτό είναι εξαιρετικά δύσκολο. Τα σύγχρονα συστήματα T.N. εκπαιδεύονται σε τεράστιους όγκους ψηφιακού υλικού που αποτυπώνουν μεγάλο μέρος της ανθρώπινης γνώσης. Η επιμελεία του είναι σχεδόν αδύνατη, καθώς συνυπάρχουν υλικό υψηλής ποιότητας, όπως ένα μυθιστόρημα του Καζαντζάκη, και χαμηλής ποιότητας, όπως ανορθόγραφα σχόλια από μπουτ. Επίσης, δεν αντιπροσωπεύονται ισοτίμη όλες οι απόψεις, οι γλώσσες και οι πολιτισμοί. Ο αγγλοσαξονικός πολιτισμός έχει ισχυρό ψηφιακό αποτύπωμα, ο ελληνικός μικρότερο και μικρές γλώσσες ή διαιρέσεις ακόμη πιο περιορισμένο. Σε αυτόν τον όγκο πολυποικίλων δεδομένων, είναι σχεδόν αδύνατο να γίνει καλή ιεράρχηση και επιμελεία υλικού, ώστε να μην εξαφανιστούν οι "μικρές φωνές". Και στην εποχή της παραγωγικής T.N. το πρόβλημα εντείνεται, γιατί οι αλγόριθμοι παράγουν μαζί βίντεο, εικόνες και κείμενα που αναμνησνόνται με την ανθρώπινη παραγωγή. Ωστόσο, οι αλγόριθμοι παράγουν υλικό τόσο γρήγορα, που μπορεί να κατακλύσει το ανθρώπινο και να εξαφανιστεί το ήδη μικρό αποτύπωμα που έχουν οι μικρότερες φωνές».

Καλώς φοβάστε την επιθετική εξέλιξη αυτού του μοντέλου για την ανθρωπότητα;

«Πρέπει να είμαστε συνειδητοποιημένοι για τους κινδύνους που

Κωνσταντίνος Δασκαλάκης: Αν δεν επικρατήσουν ισχυρά ανοικτά μοντέλα T.N., οι μονοπωλιακές τάσεις είναι πιθανό να ενισχυθούν.

εγκυμονεί η χρήση της T.N. Ωστόσο, ο άνθρωπος είναι ο δημιουργός αυτής της τεχνολογίας και αυτός που τελικά θα καθορίσει ποια θα είναι η χρήση της. Γι' αυτό και νομίζω ότι πρέπει να σκεφτούμαστε για αυτούς τους κινδύνους υπό το πρίσμα του στίχου του Σοφοκλή "πλάττα δεινά κούδεν άνθρωπου δεινότερον πέλει". Υπάρχουν πολλά πράγματα στον κόσμο που προκαλούν ταυτόχρονα θαυμασμό και βέος, αλλά τίποτε δεν είναι τόσο θαυμαστό και φοβερό όσο ο άνθρωπος. Ο κίνδυνος από την T.N. εξαρτάται κυρίως από το ποιοι την εκπαιδεύουν, ποιοι τη

τερα σε αυτόν της νέας γενιάς, και την καταπάτηση της πνευματικής ιδιοκτησίας από τα νέα συστήματα παραγωγικής T.N. Στο άμεσο μέλλον, θα προκύψουν μεγάλα ζητήματα σχετικά με τις προϋποθέσεις χρήσης της T.N. και, χωρίς σαφές ρυθμιστικό πλαίσιο και ευκίνητη εφαρμογή του, η βιομηχανία θα συνεχίσει να σπρώχνει τα όρια».

Να υποθέσουμε ότι η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας μπορεί να οδηγήσει και σε μεγαλύτερη συγκέντρωση του πλούτου;

«Τα μονοπώλια του Διαδικτύου είναι ήδη εδραιωμένα και τώρα βλέπουμε να διαμορφώνονται εκείνα της T.N.: τόσο μεταξύ των εταιρειών που αναπτύσσουν προηγμένα μοντέλα, όπως το ChatGPT και το Claude, όσο και μεταξύ αυτών που κατασκευάζουν τα τσιπ στα οποία αυτά εκπαιδεύονται και λειτουργούν. Οι μονοπωλιακές τάσεις οφείλονται στις τεράστιες απαιτήσεις της τεχνολογίας. Για την εκπαίδευση και το σερβίρισμα προηγμένων μοντέλων T.N., απαιτούνται ασύλμπτου μεγέθους αρχιτεκτονικές, ασύλμπτου όγκου δεδομένα και ασύλμπτη ικανότητα υπερυπολογιστές. Εταιρείες όπως η OpenAI και η Anthropic είχαν αρκετά επενδυτικά κεφάλαια για να εξασφαλίσουν αυτούς τους υπολογιστικούς πόρους και το ανθρώπινο δυναμικό που είναι σε θέση να τους εκμεταλλευτεί, για να εκπαιδεύσει αυτά τα μοντέλα. Από την άλλη, εταιρείες όπως η Nvidία βρέθηκαν να μονοπωλούν την παραγωγή των τσιπ που είναι απαραίτητα. Καθώς όλο και περισσότερες επιχειρήσεις και οργανισμοί ενσωματώνουν την T.N. στις παραγωγικές τους διαδικασίες, αυξάνεται η εξάρτησή τους από έναν μικρό αριθμό εταιρειών που παρέχουν είτε τα ίδια τα μοντέλα είτε την

υπολογιστική υποδομή πάνω στην οποία αυτά λειτουργούν. Οι εταιρείες αυτές απαιτούν σημεία συμφόρησης (bottlenecks) στην αλυσίδα αξίας της T.N. και, ακριβώς λόγω αυτής της θέσης, έχουν τη δυνατότητα να αποσπούν ολοένα και μεγαλύτερο μερίδιο της αξίας που δημιουργείται σε ολόκληρη την οικονομία. Αν δεν αλλάξει αυτό, για παράδειγμα, αν δεν επικρατήσουν ισχυρά ανοικτά μοντέλα, οι μονοπωλιακές τάσεις είναι πιθανό να ενισχυθούν».

Η μονοπωλιακή χρήση της T.N. δεν προκαλεί και γεωπολιτικά ζητήματα;

«Προφανώς. Αν, ας πούμε, μια ευρωπαϊκή εταιρεία βελτιστοποιήσει τις παραγωγικές της διαδικασίες με τη χρήση της T.N. και κάποιον στην αλυσίδα παραγωγής τη κάνει χρήση των μοντέλων της Anthropic ή της OpenAI, τότε ποιο θεσμικό πλαίσιο θα εγγυηθεί την απρόσκοπτη και ανεμπόδιστη πρόσβαση στα εν λόγω μοντέλα; Πρόκειται για μια δύσκολη γεωπολιτική συνθήκη και δεν νομίζω ότι η Ευρώπη μπορεί να αποφυγεί την ανάπτυξη δικών της μοντέλων αιχμής».

Στα επόμενα χρόνια, θα μπορούσαμε να δούμε ήδη ισχυρές εταιρείες να αποκοτούν μεγαλύτερη επιρροή ακόμη και από ορισμένες κυβερνήσεις;

«Είναι ζήτημα ισορροπιών. Οι επιχειρήσεις με δεσπόζουσα θέση έχουν ισχυρά κίνητρα να διευρύνουν την οικονομική και πολιτική επιρροή τους, ασκώντας πίεση στο πολιτικό σύστημα για τον περιορισμό της ρύθμισής τους και αξιοποιώντας τους νομιμικούς και οικονομικούς πόρους για να αμφισβητήσουν τις αποφάσεις των ρυθμιστικών αρχών. Παράλληλα, μπορούν να μεταφέρουν μεγαλύτερο μέρος του παραγόμενου εισοδήματός τους προς τους μετόχους, εις βάρος της εργασίας, και να αποσπούν αυξανόμενο μέρος του περιθωρίου κέρδους επενδύσεων που εξαρτώνται από την τεχνολογία και τις υποδομές τους. Η ισχύς αυτή, ωστόσο, δεν είναι απεριόριστη. Αν η συγκέντρωση πλούτου και οικονομικής εξουσίας οξύνει υπερβολικά τις ανισότητες, μπορεί να διαβρώσει την κοινωνική συνοχή, να ενισχύσει την πολιτική πόλωση και να προκαλέσει κοινωνικές ή θεσμικές αντιδράσεις. Τα κράτη μπορούν προσωρινά να μετριάζουν αυτές τις πιέσεις με επιδοτήσεις, κοινωνικές μεταβιβάσεις και δημόσιο δανεισμό, στήριζοντας τα νοικοκυριά απέναντι στην άνοδο του κόστους ζωής. Ο δανεισμός, όμως, δεν μπορεί να υποκαταστήσει εν' ολίγοντο μια βιώσιμη κατανομή του εισοδήματος: όταν χρησιμοποιεί τις συντεχνίες των ανισορροπιών χωρίς να αντιμετωπίζει τις αιτίες τους, μεταβιβάζει το κόστος στο μέλλον».

Γι' αυτό χρειάζεται ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο, που θα συνδυάζει την καινοτομία και τις επενδύσεις με ουσιαστικό ανταγωνισμό, αποτελεσματική ρύθμιση, ισχυρότερη θέση

Χωρίς σαφές ρυθμιστικό πλαίσιο εκρηκτικής Νομοσύνης και ευκίνητη εφαρμογή του, η βιομηχανία θα συνεχίσει να σπρώχνει τα όρια.

Μια σημαντική πρόκληση για την Ελλάδα
είναι η δημιουργία ρυθμιστικών sandboxes

ΤΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΜΕ «ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ»

1

Για να φτάσουμε σε Τ.Ν. αντίστα του ανθρώπινου εγκέφαλου, πρέπει να αλλάξει η αρχιτεκτονική της και να γίνει ενσώματη.

2

Ο κίνδυνος από την Τ.Ν. εξαρτάται κυρίως από το ποιοι την εκπαιδεύουν, ποιοι τη χρησιμοποιούν και με ποιον τρόπο.

3

Η γεωπολιτική συνθήκη επιτάσσει η Ευρώπη να αναπτύξει δικά της μοντέλα αιχμής στην Τ.Ν.

4

Ο δανεισμός δεν μπορεί να υποκαταστήσει επ' αόριστον μια βιώσιμη κατανομή του εισοδήματος.

5

Η στρατηγική ανοικτών μοντέλων Τ.Ν. από την Κίνα μπορεί να ενισχύσει την παγκόσμια υιοθέτησή τους.

6

Η Ευρώπη υποχρεούται να αποκτήσει μεγαλύτερη ανοχή σε κινδύνους και σε αποτυχίες, εξασφαλίζοντας παράλληλα κεφαλαιακή ταχύτητα.

7

Ο «Αρχιμήδης» θα μπορούσε να λειτουργήσει ως ο ερευνητικός πυρήνας ενός Εθνικού Κέντρου Τ.Ν.

8

Στην εποχή της Τ.Ν. οι νέοι καλούνται να είναι δημιουργικοί, να συνεργάζονται και να επικοινωνούν και να έχουν αίσθηση ευθύνης για όσα δημιουργούν.

της εργασίας και δικαιότερη κατανομή των οφελών της ανάπτυξης».

Σήμερα, δύο ισχυρότατες υπερδυνάμεις μάχονται στον τομέα της Τ.Ν.: οι ΗΠΑ και η Κίνα. Ποια εκ των δύο θα αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα; Οι ΗΠΑ, που αναπτύσσονται με καπιταλιστικό σύστημα και φιλελεύθερο πολιτεύμα, ή η Κίνα, που αναπτύσσεται επίσης με καπιταλιστικά χαρακτηριστικά, αλλά υπό άλλο καθεστώς διακυβέρνησης;

«Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην Τ.Ν. μπορεί να προκύψει από έναν συνδυασμό παραγόντων: ανθρώπινο δυναμικό, διαθεσιμότητα επενδυτικών κεφαλαίων, ετοιμότητα της αγοράς να υιοθετήσει τις νέες τεχνολογίες, υπολογιστική ισχύς για την εκπαίδευση και το σερβίρισμα των μοντέλων, διαθεσιμότητα δεδομένων σε σημαντικούς τομείς εφαρμογής της Τ.Ν. και ένα σαφές και ευέλικτο ρυθμιστικό πλαίσιο χρήσης της. Τόσο οι ΗΠΑ όσο και η Κίνα διαθέτουν πλεονεκτήματα σε αυτούς τους παράγοντες που είναι δύσκολο να ανταγωνιστούν άλλες χώρες. Οι ΗΠΑ επικεντρώνουν να περιορίζουν την πρόσβαση της Κίνας στο πιο προηγμένα τμήτα που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την εκπαίδευση και το σερβίρισμα μοντέλων. Η Κίνα, όμως, ενισχύει τα κίνητρα της Κίνας να αναπτύξει εγχώρια τμήτα και αποδοτικότερες μεθόδους εκπαίδευσης και σερβιρίσματος μοντέλων. Και τα κινεζικά μεγάλα γλωσσικά μοντέλα έχουν πλέον πλεονεκτήματα σε απόδοση τα αμερικανικά. Σε αντίθεση, μάλιστα, με την OpenAI και την Anthropic, που διατηρούν κλειστά τα κορυφαία μοντέλα τους, πολλές κινεζικές εταιρείες κάνουν την αρχιτεκτονική των μοντέλων τους ανοικτή. Και αυτή η στρατηγική μπορεί να ενισχύσει την παγκόσμια υιοθέτησή τους και να περιορίσει την εξάρτηση χρηστών και επιχειρήσεων από κλειστές αμερικανικές πλατφόρμες.

Προδιαγράφεται, επομένως, ένας ανταγωνισμός κυριαρχίας, στον οποίο θα εμπλακούν ενεργά και οι κυβερνήσεις. Η έκβαση του δεν θα κριθεί αιωλώς από τη διαφορά των πολιτευμάτων, αλλά από το ποια χώρα θα συνδυάσει αποδοτικότερα καινοτομία, επενδύσεις, υποδομές, λειτουργικό θεσμικό πλαίσιο και προσβασιμότητα στην τεχνολογία. Το κινεζικό καθεστώς μπορεί να διευκολύνει τον κεντρικό συντονισμό, την ταχεία ανάπτυξη υποδομών και τη μεγάλη κλίμακα εφαρμογής τεχνολογιών.

Ο κρατικός έλεγχος, η λογοκρισία και οι απαιτήσεις συμμόρφωσης, όμως, μπορεί να περιορίσουν την ελεύθερη ροή πληροφοριών και ορισμένες εφαρμογές. Οι ΗΠΑ, από την άλλη, δεν διαθέτουν ακόμη ενιαίο ομοσπονδιακό πλαίσιο για την Τ.Ν., αλλά ένα πλέγμα τομεακών κανόνων, πολιτειακών ρυθμίσεων και ομοσπονδιακών πολιτικών. Επιπλέον, η επιλογή των αμερικανικών εταιρειών να διατηρούν κλειστά τα

Ο καθηγητής του ΜΠΤ, Κωνσταντίνος Δασκαλάκης, και ο διευθυντής της «Ν», Πλάτων Τσούλος, κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

μοντέλα τους μπορεί να περιορίσει τον ανταγωνισμό και να αφήσει χώρο στις κινεζικές εταιρείες να προσφέρουν εναλλακτικές».

Η Ευρώπη, ευρισκόμενη μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας, μεταξύ δύο γιγάντων, τι καλείται να πράξει;

«Είναι υπαρκτάς σημασίας για την Ευρώπη να εισέλθει πιο δυναμικά στο πεδίο της Τ.Ν. Το 2024, θέσπισε το EU AI Act, ένα ρυθμιστικό πλαίσιο που θεωρώ ότι τέθηκε σε οσοδήποτε και μπορεί να ενισχύσει την εμπιστοσύνη των πολιτών και των επιχειρήσεων για τη χρήση της Τ.Ν. Από την άλλη, η ρύθμιση από μόνη της δεν αρκεί ώστε η Ευρώπη να αποκτήσει ισχυρή θέση στον χώρο των νέων τεχνολογιών. Απαιτούνται μεγάλες κλίμακας επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό, στην έρευνα, στην επιχειρηματικότητα και στις υπολογιστικές υποδομές. Θεωρώ ότι πρέπει να συγκεντρώσει μια κρίσιμη μάζα ανθρώπινου δυναμικού, ερευνητικών, επιχειρηματιών και επενδυτών, δημιουργώντας μια δικιά της «Silicon Valley» στο Παρίσι, στις Βρυξέλλες ή γαίτι όκι; και στην Αθήνα, αρκεί να γίνει αυτό με οργανωμένο και φιλόδοξο τρόπο. Απαιτούνται ακόμα μεγαλύτερες επενδύσεις σε υπολογιστικούς πόρους από αυτές που έχει κάνει, γι' αυτό και ελπίζω το πρόγραμμά με τα AI Giga-Factories να προχωρήσει. Τέλος, η επενδυτική κουλτούρα στην Ευρώπη πρέπει να αποκτήσει κάποια από τα χαρακτηριστικά της «Silicon Valley»: μεγαλύτερη ανοχή στον κίνδυνο και στην αποτυχία, ταχύτερη κινητοποίηση κεφαλαίων και ισχυρότερη σύνδεση μεταξύ έρευνας, επιχειρηματικότητας και αγοράς».

Τι θα μπορούσε να αφηνίσσει τεχνολογικά την Ευρώπη;

«Καταλύτι μπορεί να είναι η θέσπιση φιλόδοξων πολιτικών τόσο σε κεντρικό ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κρατών-μελών».

Είπατε ότι η Αθήνα θα μπορούσε να αποτελέσει τη «Silicon Valley» της Ευρώπης. Το γεγονός ωστόσο ότι ακόμη και σήμερα η χώρα λειτουργεί φοβικά για το θέμα των ιδιωτικών πανεπιστημίων της στε-

ρεί αυτή τη δυνατότητα;

«Τα ιδιωτικά πανεπιστήμια δεν είναι αναγκαία συνθήκη για να αποκτήσει η Ελλάδα ισχυρή θέση στον χώρο της Τ.Ν. Αυτό που χρειάζεται είναι μια μεγάλη κλίμακα, φιλόδοξη επένδυση: ένα Εθνικό Κέντρο Τεχνικής Νομιμοσύνης που θα συνδέει οργανικά την έρευνα με την επιχειρηματικότητα. Ένα τέτοιο κέντρο θα μπορούσε να λειτουργεί ταυτόχρονα ως ερευνητικός φορέας παγκοσμίως επιπέδου και ως εκκολαπτήριο νεοφυών επιχειρήσεων. Θα έφερνε κοντά το εγχώριο επιστημονικό δυναμικό με τη διακεκριμένη ελληνική επιστημονική διοστορά και θα προσέφερε στις επιχειρήσεις πρόσβαση σε κορυφαίο επιστημονικό ιαλάντο, επαρκείς υπολογιστικούς πόρους, δεδομένα και χρηματοδότηση. Θα συμβούλευε, επίσης, το κράτος για την αξιοποίηση της Τ.Ν. στον δημόσιο τομέα και στη βελτίωση των υπηρεσιών προς τους πολίτες, ενώ θα συνέβαλλε στον σχεδια-

Ο αγγλοσαξονικός πολιτισμός έχει ισχυρό ψηφιακό αποτύπωμα, ενώ ο ελληνικός μικρότερο.

σμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων για σχολεία και πανεπιστήμια, την επανεκπαίδευση του εργατικού δυναμικού και την ευρύτερη διάχυση της τεχνολογίας στην οικονομία και την κοινωνία.

Αν θεωρούμε ότι η Τ.Ν. είναι υπαρκτάς σημασίας για την Ελλάδα, τότε δεν μπορούμε να παραμείνουμε ουραγοί των εξελίξεων. Πρέπει να επιδιώκουμε να μην είμαστε μόνο αγοραστές τεχνολογίας αλλά δημιουργοί της. Ο λόγος είναι απλός: αν η Τ.Ν. οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της παραγωγικότητας στις χώρες που την αναπτύσσουν και την υιοθετούν εγκαίρως, τότε όσες μείνουν εκτός αυτής της διαδικασίας θα χάσουν έδαφος με ολόένα και ταχύτερο ρυθμό. Όταν ανταγω-

νίζονται οικονομίες των οποίων η παραγωγικότητα αυξάνεται εκθετικά και δεν συμμετέχει στην ίδια τεχνολογική δυναμική, δεν μένεις απλώς πίσω: κινδυνεύεις να καταστείς οικονομικά και παραγωγικά ασήμαντος. Η Ελλάδα δεν θα μπει στον χώρο της Τ.Ν. διά μαγείας ή γιατί οι Βρυξέλλες όρισαν ένα συντονθύλεμα από χρηματοδοτικά προγράμματα τα οποία διεκδικήσαμε. Χρειάζεται οργανωμένο και φιλόδοξο σχέδιο».

Το ερευνητικό κέντρο «Αρχιμήδης» θα μπορούσε να αποτελέσει μια πρόγευση, έναν προθάλαμο προς αυτή την κατεύθυνση;

«Ναι. Ο «Αρχιμήδης» θα μπορούσε να λειτουργήσει ως ο ερευνητικός πυρήνας ενός Εθνικού Κέντρου Τεχνικής Νομιμοσύνης. Πρόκειται για ένα ερευνητικό κέντρο παγκοσμίως επιπέδου, που συνδέει το ιαλάντο των ελληνικών ερευνητικών ιδρυμάτων με κορυφαίους επιστήμονες της διαστορίας. Μέσα από κοινές επιβλεπόμενες διαδικασίες διατρήσεων σε ένα πυκνό ερευνητικό περιβάλλον, δίνει τη δυνατότητα σε νέους ερευνητές να κάνουν παγκόσμιας κλάσης έρευνα και να συνεργάζονται με κορυφαίους επιστήμονες και ιδρύματα του εξωτερικού. Με αυτόν τον τρόπο, δημιουργούνται ουσιαστικές συνθήκες ερευνητικής καινοτομίας και διεθνούς συνεργασίας, ενώ προσφέρονται σε νέους επιστήμονες ισχυρότερα κίνητρα, για να παραμείνουν ή να επιστρέψουν στην Ελλάδα. Παράλληλα, ο «Αρχιμήδης» επενδύει στη νέα γενιά, καλλιεργώντας με διάφορες πρωτοβουλίες, όπως η διοργάνωση του πανελληνίου διαγωνισμού Τ.Ν., το ενδιαφέρον μαθητών λυκείου και προπτυχιακών φοιτητών για την Τ.Ν. Συμβουλεύει, επίσης, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς για την εφαρμογή της Τ.Ν. στη βιομηχανία και την πολιτεία. Ιδρύσαμε τον «Αρχιμήδη» με την υποστήριξη της Επιτροπής «Ελλάδα 2021» και της κυβέρνησης και διεκδικούμε τη χρηματοδότησή μας από το Ταμείο Ανάκαμψης. Τα αποτελέσματά που πετύχαμε στα

Συνέχεια
στην επόμενη σελίδα >

«Η Ελλάδα δεν θα μπει στον χώρο της Τ.Ν. διά μαγείας ή γιατί οι Βρυξέλλες όρισαν ένα συντονθύλεμα από χρηματοδοτικά προγράμματα», τονίζει ο Κ. Δασκαλάκης.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

Καθηγητής Επιστήμης των Υπολογιστών στο ΜΠ, συνιδρυτής και επικεφαλής ερευνητής στο Ερευνητικό Κέντρο «Αρχιμήδης»

> Συνέχεια από την προηγούμενη σελίδα

τρίμησι χρόνια λειτουργίας μας, ως τώρα, είναι πολλά υποσχόμενα για το τι θα μπορούσαμε να επιτύχουμε με πιο φιλόδοξο σχεδιασμό και χρηματοδότηση».

Η Ελλάδα έκανε, επίσης, σε ευρωπαϊκό επίπεδο ένα δυνατό βήμα με το AI Factory.

«Με τον υπερυπολογιστή "Δαίδαλο" και το AI Factory "Φάρο", η Ελλάδα πράγματι κάνει ένα σημαντικό βήμα στη δημιουργία εγχώριων υπολογιστικών υποδομών, που θα βοηθήσουν ερευνητικά ιδρύματα, μικρομεσαίες και νεοφυείς επιχειρήσεις, και δημόσιους φορείς στην ανάπτυξη υπολογιστικά απαιτητικών εφαρμογών, όπως εφαρμογών Τ.Ν. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να στηθεί σωστά το μοντέλο πρόσβασης στους υπολογιστικούς πόρους και το πλαίσιο συγκέντρωσης και διακυβέρνησης της χρήσης δεδομένων σε στρατηγικούς τομείς όπου η Ελλάδα μπορεί να έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα στην ανάπτυξη εφαρμογών Τ.Ν., όπως η ναυτιλία, ο πολιτισμός, η υγεία, το περιβάλλον και η ενέργεια».

Αυτό ακούγεται αδύνατο, δύσκολο ή απίθανο για μια χώρα όπως η Ελλάδα;

«Όχι, δεν είναι καθόλου απίθανο, αλλά απαιτεί στρατηγική. Χρειάζεται κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο, συντονισμό φορέων και κρίσιμη μάχη ποιοτικών και αξιοποιήσιμων δεδομένων. Η Ελλάδα δημιουργεί νομικό πλαίσιο για την αποτελεσματική εφαρμογή των υποχρεώσεων και των μηχανισμών που προβλέπει επί του θέματος το EU AI Act. Μια σημαντική πρόκληση είναι η δημιουργία ρυθμιστικών sandboxes - ελεγχόμενα περιβάλλοντα στα οποία καινοτομία συστήματα Τ.Ν. μπορούν να αναπτύσσονται και να δοκιμάζονται υπό την εποπτεία των αρμόδιων αρχών, με σαφείς διδασκαλίες για τα δικαιώματα, την ασφάλεια και την προστασία των δεδομένων. Η Ειδική Γραμματεία Τεχνητής Νοημοσύνης και Διακυβέρνησης Δεδομένων ξεκίνησε πρόσφατα συνεργασία με τον "Αρχιμήδη" για την ανάπτυξη μεθοδολογίας ανάπτυξης ρυθμιστικών sandboxes».

Θα μπορούσαμε να συγκεντρώσουμε το ευρωπαϊκό επιστημονικό και επιχειρηματικό ταλέντο στην Αθήνα;

«Θα ξεκινούσα από το ταλέντο της ελληνικής διασποράς. Το Εθνικό Κέντρο Τεχνητής Νοημοσύνης μπορεί να δράσει ως καταλύτης σε αυτό».

Συζητάτε κάτι ανάλογο με την πολεμία;

«Είναι ένας από τους πυλώνες του στρατηγικού σχεδίου για την Τ.Ν. στην Ελλάδα, μια κεντρική πρόταση της επιτροπής που συνέταξε αυτό το σχέδιο υπό την προεδρία μου».

Αν είχαμε εδώ μπροστά μας τον Περικλή, τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη και τους μιλούσαμε για την Τ.Ν., τι πιστεύετε ότι θα μας προέτρεπαν να προσέξουμε;

Κωνσταντίνος Δασκαλάκης: «Το φιλοσοφικό ερώτημα για την ύπαρξη ή ψευδαίσθηση της ελεύθερης βούλησης υπάρχει, ανεξάρτητα από την τεχνολογία».

Τι θα μας συμβούλευαν οι αρχαίοι φιλόσοφοι

«Η αρχαία ελληνική σκέψη συνεχίζει να μας καθοδηγεί. Ο Πλάτωνας θα μας άνοιγε ισως μια συζήτηση περί γνώσης, σημειώνοντας τον παρλληλισμό μεταξύ της αλληγορίας του σπηλαίου και του πώς τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα προσπαθούν να μάθουν για τον κόσμο από την περιγραφή του σε ψηφιακή αρχεία και όχι από τον πειραματισμό μέσα σε αυτόν. Ενδεχομένως ο Αριστοτέλης να μας μιλούσε για τη σημασία του να θέτουμε στόχους για την ανάπτυξη και τη χρήση της τεχνολογίας, που προάγουν την ευδαιμονία του ανθρώπου, καθώς και για τη σημασία της πρακτικής σοφίας στη χρήση της Τ.Ν. και, συγκεκριμένα, στην αξιολόγηση των απαντήσεων που λαμβάνουμε από αυτήν με γνώμονα τη δική μας κρίση. Θα επισήμανε, επίσης, ότι ο άνθρωπος είναι πολιτικό ον, επομένως η Τ.Ν. δεν είναι απλώς εργαλείο παραγωγικότητας. Αλλάζει την αγορά εργασίας, την εκπαίδευση, τη δημοκρατία, τη δημόσια σφαίρα, τη σχέση πολίτη και κράτους. Άρα πρέπει να τη σκεφτούμε όχι μόνο ως τεχνολογία, αλλά ως θεσμική και πολιτική δύναμη. Ο Περικλής θα μας υπενθύμιζε ότι η δύναμη μιας δημοκρατίας δεν εξαρτάται μόνο από την τεχνολογία της, αλλά από την ποιότητα των πολιτών της. Θα μας ρωτούσε ότι πόσο εξυπνη είναι η Τ.Ν., αλλά αν μας κάνει καλύτερους πολίτες; αν ενισχύει την κρίση, τη συμμετοχή και τον δημόσιο διάλογο ή αν, αντίθετα, ευνοεί τη χειραγώγηση, την πόλωση και τη συγκέντρωση ισχύος».

Οι αρχαίοι Έλληνες έλεγαν και το «γνώθι σαυτόν». Αν η προηγμένη

τεχνολογία μας «διαβάσει» τόσο καλά, ώστε να μας ξεπεράσει, κινδυνεύουμε να χάσουμε την αίσθηση της ελευθερίας των αποφάσεων και των επιλογών;

«Το φιλοσοφικό ερώτημα για την ύπαρξη ή την ψευδαίσθηση της ελεύθερης βούλησης υπάρχει ανεξάρτητα από την τεχνολογία. Ωστόσο, η Έκθεση της Τ.Ν. του δίνει καινοτόμες διαστάσεις. Είναι δύσκολο να προβλέψουμε τον άνθρωπο του μέλλοντος και τη σχέση του με την τεχνολογία. Είναι όμως βέβαιο ότι η Τ.Ν. θα προσφέρει αλυσίδα και ικανότερα εργαλεία ανάλυσης δεδομένων και λήψης αποφάσεων, που θα εννοματοποιήσουν όλα και περισσότερο σε διάφορες πτυχές της ζωής μας. Είναι πιθανόν ο άνθρωπος του μέλλοντος να λειτουργεί με μια μορφή επανειλημμένης νοημοσύνης, χρησιμοποιώντας την τεχνολογία για την αυτοματοποίηση ή τη βελτίωση των αποφάσεών του. Σε ένα τέτοιο μέλλον θα είναι ισως δυσδιάκριτα τα όρια για το αν μια απόφαση πάρθηκε στο βιολογικό μυαλό ή στην in silico επέκτασή του. Σε τελευταία ανάλυση, όμως, πρέπει να επιστρέψουμε στον Σοφοκλή. Ποιος αποφασίζει πώς θα σχεδιαστεί, θα χρησιμοποιηθεί και θα περιοριστεί η τεχνολογία; Ο άνθρωπος. Επομένως, αυτός έχει και την τελική ευθύνη των αποφάσεων. Μπορεί να είναι δύσκολο να πεις πού αρχίζει και πού τελειώνει η λήψη μιας απόφασης, αλλά ο άνθρωπος είναι εν τέλει ο "ενορχηστρωτής"».

Μήπως, τελικά, "ενορχηστρωτές" θα είναι τα μονοπάτια;

«Ναι, σε κάποιον βαθμό, αν πά-

με σε ένα μέλλον όπου μονοπώλια ελέγχονται μοντέλα Τ.Ν. και τα μονοπώλια όμως τα ελέγχουν ρυθμιστές, τους οποίους εκλέγουν άνθρωποι. Επομένως, ο τελικός "ενορχηστρωτής" είναι και πάλι ο άνθρωπος».

Αν είχατε μπροστά σας έναν φοιτητή του πρώτου έτους, οποιαδήποτε σχολή, πώς θα τον προτρέπατε να κινηθεί στα επόμενα βήματα της ζωής του;

«Κάνεις δεν μπορεί να προβλέψει τι θα βρούμε μπροστά μας. Ας αναλογιστούμε μόνο τι συνέβη την τελευταία εικοσαετία: γεωπολιτικές αλλαγές, οικονομικές κρίσεις, πανδημία, γιγάντωση του Ίντερνετ, εξέλιξη επίπλαση της Τ.Ν. Φαίνεται ότι το ρόλι των αλλαγών έχει επιταχυνθεί. Σε μια τέτοια ιστορική συνθήκη, η προσαρμοστικότητα είναι πολύ βασική. Τα παιδιά που είναι τώρα φοιτητές, έχουν περάσει από πολλά κύματα. Αν αυτά τα παιδιά δεν έχουν αναπτύξει προσαρμοστικότητα, δύσκολο να σκεφτώ ποιος θα μπορούσε να ανταποκριθεί καλύτερα στο μέλλον. Από την άλλη, σε μια εποχή όπου τα τεχνολογικά εργαλεία έχουν γίνει εξαιρετικά ικανά, μπορούν να συμπληρώσουν πολλές από τις δεξιότητες του ανθρώπου. Έτσι, αυτό που έχει μεγάλη αξία, εκτός από τη γνώση αυτών των εργαλείων, είναι οι ικανότητες που βοηθούν να κατευθύνουν τη δύναμη που μας δίνουν αυτά τα εργαλεία προς σκοπούς που αξίζουν. Ποιοι είναι αυτοί; Η δημιουργικότητα, η βαθιά κατανόηση ενός αντικείμενου, η ικανότητα να συνεργαζόμαστε και να επικοινωνούμε με τους άλλους αλλά και η αίσθηση ευθύνης για

όσα δημιουργούμε».

Τι σημαίνει αυτό για τα παιδιά του σχολείου;

«Τα καινούρια εργαλεία τους δίνουν τεράστια δύναμη. Όταν εγώ ήμουν μαθητής, είχα περιορισμένες ευκαιρίες να εφαρμόσω όσα μάθαινα σε πραγματικά προβλήματα. Στην ουσία, η θεώρησή ήταν ότι για 20 και πλέον χρόνια θα μαθητεύω, ενώ θα έχω τη δυνατότητα να ενεργήσω στον κόσμο όταν μπω στην αγορά εργασίας. Και ένας από τους λόγους που η εκπαίδευση ήταν πιο θεωρητική ήταν ότι, για να μετατρέψεις μια ιδέα σε πράξη, χρειάζομαι σημαντικούς πόρους, εξειδικευμένες γνώσεις και, συχνά, μια ολόκληρη ομάδα ειδικών. Σήμερα, τα εργαλεία μειώνουν δραματικά το κόστος δημιουργίας. Δίνουν τόσες δυνατότητες στην προγραμματισμό και στην εξοικείωση με γνωστικά αντικείμενα, που μπορούν να πολλαπλασιάσουν τις δυνάμεις μιας ομάδας μαθητών, ώστε να αλλάξουν με απτά αποτελέσματα την κοινωνία τους - την οικογένειά, το σχολείο ή τον δήμο τους».

Όμως, όλη αυτή η δημιουργικότητα και η προσαρμοστικότητα θα πρέπει πρώτα να περάσουν στο εκπαιδευτικό σύστημα, ώστε να ανοίξουν νέα "παράθυρα" στους μαθητές και στους φοιτητές.

«Η πιο ενεργή συμμετοχή των μαθητών στη διαδικασία της εκπαίδευσης είναι παλιό ζήτημα. Τώρα, όμως, έχουμε μια πραγματική ευκαιρία για να αλληλεπιδράσει κανείς με έναν τεράστιο θάλαμο γνώσης. Πρέπει, βέβαια, τα εργαλεία αυτά να ενταχθούν οργανικά στην εκπαιδευτική διαδικασία και η αξιοποίησή τους σε πραγματικά προβλήματα να ενσωματωθεί ως βασικός εκπαιδευτικός στόχος σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Ταυτόχρονα, όμως, πρέπει να προστατεύσουμε την καλλιέργεια των άλλων δεξιοτήτων που παραδοσιακά στοχεύει να αναπτύξει το σχολείο και το πανεπιστήμιο. Υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να απονιώσουν σημαντικές γνωστικές δεξιότητες αν επαφιόμαστε υπερβολικά στα καινούρια εργαλεία. Τα εργαλεία αυτά μπορούν να επιταχύνουν τη μάθηση, την παραγωγικότητα και τη δημιουργικότητά μας. Δεν μπορούν, όμως, να αποκαταστήσουν τη αξία να δημιουργηθεί, να κατευθύνουν την παραγωγή του, να καθορίσουν τη χρήση του, να επικοινωνήσουν τη σημασία του. Αυτή η κρίση παραμένει ανθρώπινη». [ΣΤΔ:2585700]

* Η «H» ευχαριστεί θερμά το Νομισματικό Μουσείο Αθηνών που φιλοξένησε στους χώρους του τον καθήγητή του ΜΠ, Κωνσταντίνο Δασκαλάκη, και τον διευθυντή της «H», Πάολο Τσούλο, για τις ανάγκες της συνέντευξης.

Υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να ατονήσουν σημαντικές γνωστικές δεξιότητες αν επαφιόμαστε υπερβολικά στην Τ.Ν., προειδοποιεί ο Κ. Δασκαλάκης.

Μέσο:ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: ...29/07/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...29/07/2026

Σελίδα:43

Στην κρίση των ασθενών

Στην ψηφιακή αξιολόγηση των δημόσιων νοσοκομείων εντάσσονται οι ογκολογικοί και οι παιδιατρικοί νοσηλεύόμενοι

ΤΗΣ ΜΑΡΘΑΣ ΚΑΪΤΑΝΙΑΗ

Διο νευραλγικές κατηγορίες, οι ογκολογικοί και οι παιδιατρικοί ασθενείς, αναλαμβάνουν ρόλο αξιολογητή του ΕΣΥ. Από αύριο ξεκινά η αποστολή των sms σε νοσηλευόμενους, οι οποίοι έλαβαν πρόσφατα εξιτήριο, καλώντας τους να απαντήσουν σε ειδικά διαμορφωμένα ερωτηματολόγια και να βαθμολογήσουν (θετικά ή αρνητικά) τις υπηρεσίες που έλαβαν.

Υπενθυμίζεται ότι η εξέλιξη αυτή αποτελεί τη δεύτερη φάση του σχεδίου για την αξιολόγηση της εμπειρίας του ασθενή στο ΕΣΥ, καθώς από την εφαρμογή του πρωτότυπου αυτού ψηφιακού εργαλείου είχαν εξαιρεθεί αρχικά οι δύο συγκεκριμένες ομάδες, καθώς επίσης τα ψυχιατρικά νοσοκομεία και οι αντίστοιχες κλινικές.

Αναλυτικότερα στη χθεσινή συνέντευξη Τύπου κατά την οποία η γ.γ. Υπηρεσιών Υγείας, Λίλιαν Βενετία Βιλδιρίδη, παρουσίασε όλες τις λεπτομέρειες του ίδιου σχεδίου, διευκρίνισε ότι ειδικά για τους ογκολογικούς ασθενείς έχουν συνταχθεί τρία ξεχωριστά ερωτηματολόγια, λαμβάνοντας υπόψη τις πολύπλοκες θεραπευτικές διαδρομές που ακολουθούν καθώς επίσης και τις ιδιαίτερες ανάγκες τους.

Ετσι, άλλο ερωτηματολόγιο θα καλούνται να απαντήσουν οι ασθενείς που υποβλήθηκαν σε χειρουργική επέμβαση, διαφορετικό όσοι βρίσκονται σε πρωτόκολλο χημειοθεραπείας

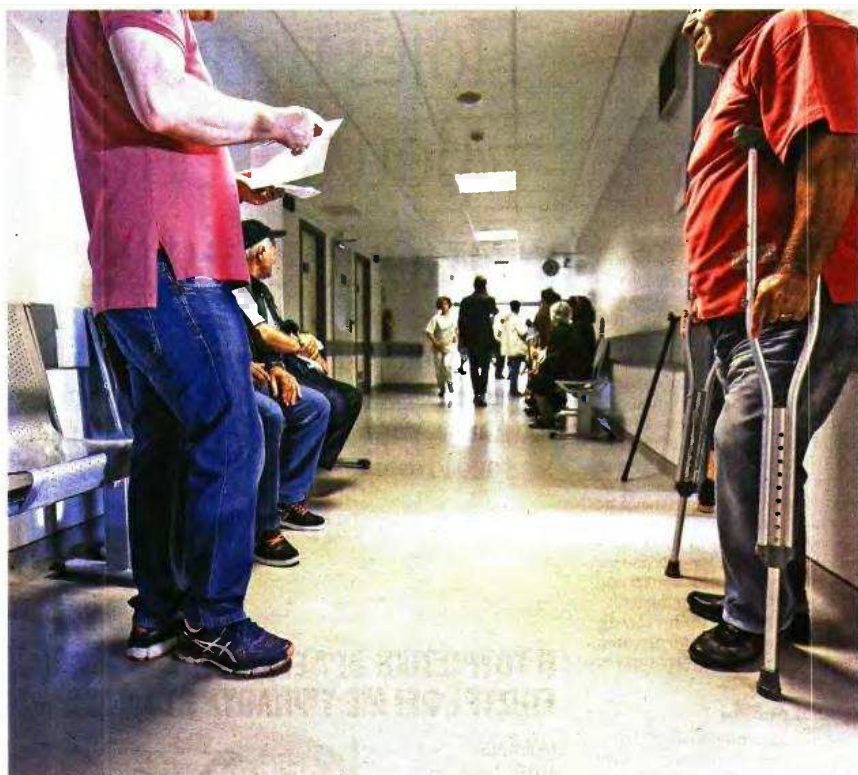
ας ενώ ακόμη ένα θα αφορά όσους υποβάλλονται σε ακτινοθεραπεία στο ΕΣΥ.

Αναφορικά, δε, με το χρονικό σχέδιο διάγραμμα η αποστολή sms για την πρώτη κατηγορία ξεκινά αυτή την εβδομάδα, για τη δεύτερη έως το τέλος του χρόνου και για την τρίτη το πρώτο εξάμηνο του 2027.

Είναι, δε, αξιοσημείωτο ότι τα ερωτηματολόγια περιλαμβάνουν 37 κύριες ερωτήσεις και 8 υποερωτήσεις, καλύπτοντας έτσι ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών εντός του συστήματος. Για παράδειγμα, οι άζονες που καλύπτουν αφορούν από την προσβασιμότητα στις υπηρεσίες υγείας και την οργάνωση και τον συντονισμό τους έως τη ψυχολογική υποστήριξη που έλαβε ο ασθενής και την καθαριότητα των χώρων.

Στο πλαίσιο αυτό, οι ογκολογικοί ασθενείς που απευθύνονται στο ΕΣΥ θα κληθούν το επόμενο διάστημα να απαντήσουν σε ερωτήσεις του τύπου: «Ο ιατρός σας εξήγησε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της κάθε μορφής θεραπείας για την αντιμετώπιση της νόσου;» και «πριν φύγετε από το νοσοκομείο λάβατε ενημέρωση για τα επόμενα βήματα αντιμετώπισης της νόσου ή παρακολούθηση της υγείας σας;».

Αντίστοιχα, τα επόμενα 24ωρα θα ξεκλειδώσει το ψηφιακό εργαλείο αξιολόγησης και για τα παιδιατρικά νοσοκομεία και κλινικές. Πιο

► Επεκτείνεται η αξιολόγηση των νοσοκομείων από ογκολογικούς και παιδιατρικούς ασθενείς

Τα ερωτηματολόγια περιλαμβάνουν 37 κύριες ερωτήσεις και 8 υποερωτήσεις, καλύπτοντας έτσι ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών εντός του συστήματος

συγκεκριμένα, τα ερωτηματολόγια θα αποστέλλονται από αύριο στους γονείς των μικρών ασθενών (έως 16 ετών) ενώ οι ερωτήσεις θα αφορούν σε πεδία όπως η επικοινωνία εντός του παιδιατρικού νοσοκομείου, η συμμετοχή στις αποφάσεις και το αίσθημα εμπιστοσύνης και ασφάλειας.

Στόχος είναι με τον τρόπο αυτό να εντοπίζονται κενά αλλά και σημεία που δεν αποτυπώνονται από τους κλασικούς κλινικούς δείκτες. Τα ερωτηματολόγια θα περιλαμβάνουν 37 ερωτήσεις με 10 υποερωτήσεις και θα αποστέλλονται έως πέντε ημέρες μετά το εξιτήριο με τον σύνδεσμο να παραμένει ενεργός για 14 ημέρες.

Εν τω μεταξύ και σύμφωνα με όσα ανακοίνωσε χθες η ηγεσία του

υπουργείου Υγείας από τον περασμένο Ιούλιο, όταν ενεργοποιήθηκε το συγκεκριμένο εργαλείο, έχουν αποσταλεί περίπου 500.000 μηνύματα και έχουν συμπληρωθεί περισσότερα από 75.000 ερωτηματολόγια με τη συμμετοχή να διαμορφώνεται περίπου στο 18%.

Από τα επίσημα, δε, δεδομένα προκύπτει ότι χαμηλότερο βαθμό παίρνουν η στίση, η καθαριότητα αλλά και η επικοινωνία σχετικά με τα επόμενα βήματα των ασθενών μετά το εξιτήριο. Οι τεχνοκράτες πάλι, στην οδό Αριστοτέλους επιμένουν ότι τα στοιχεία αυτά αποτελούν «πυξίδα» για βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω στρατηγικών παρεμβάσεων και πολιτικών εκεί όπου προκύπτει ανάγκη.

6. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ

Μέσο:ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ

Ημ. Έκδοσης: ...29/07/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...29/07/2026

Σελίδα:1

Η ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΟ «Μ»

Το «Προλαμβάνω» μπήκε στη ζωή μας, έσπασε ταμπού

Από το εθνικό σχέδιο πρόληψης, στην καθημερινή
μάχη για τις γειτονιές της Δυτικής Αθήνας

Σελ. 6-7

Μέσο: ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/07/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/07/2026

Σελίδα: 6

6 FOCUS

Το Μανιφέστο / Τετάρτη 29 Ιουλίου 2026

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Ειρήνη Αγαπηδάκη

Αναπληρώτρια υπουργός Υγείας

Από το εθνικό σχέδιο πρόληψης, στην καθημερινή μάχη για τις γειτονιές της Δυτικής Αθήνας

Στην **ΝΤΟΡΑ ΚΟΥΤΡΟΚΗ**
koutroki@tomanifesto.gr

Η Ειρήνη Αγαπηδάκη μιλά στο «Μανιφέστο» με υπερηφάνεια για το έργο που επιτελείται από το υπουργείο Υγείας, εξηγεί την ύψιστη σημασία της πρόληψης, απαντάει ανθρώπους που με τον δωρεάν έλεγχο εντόπισαν εγκαίρως σοβαρές νόσους και έσωσαν τη ζωή τους.

Για την αναπληρώτρια υπουργό Υγείας η ανθρώπινη ζωή είναι η μέγιστη αξία και ο λόγος για τον οποίο θα είναι στις επόμενες εκλογές υποψήφια με τη Νέα Δημοκρατία στη Δυτική Αθήνα: για να σταθεί δίπλα στους πολίτες της «με δύναμη, με σχέδιο και με έξυπνες λύσεις που στόχο θα έχουν να κάνουν την ποιότητα ζωής όλων καλύτερη».

Ποιο είναι το επόμενο μεγάλο βήμα στην πολιτική της πρόληψης;
Να γίνει συνθήκη, να γίνει συνειδηση στο μυαλό κάθε συμπολίτη μας. Ακούγεται απλή η απάντηση, αλλά δεν είναι. Το «Προλαβάνω» μπηκε στη ζωή μας, μας έβαλε σε έναν

κή πολιτική. Προφανώς και στόχος μας στην κυβέρνηση είναι να κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας να το εμπλουτίσουμε. Ο πιο μεγάλος, όμως, στόχος είναι να περάσει η πρόληψη στο DNA των Ελλήνων. Από την παιδική ηλικία, όπως συμβαίνει σε πολλές άλλες χώρες. Πρέπει να μάθουμε όλοι μας να προσέχουμε τον εαυτό μας. Και η πρόληψη είναι η μέγιστη αξία που πρέπει να δίνουμε στη ζωή μας, στη ζωή των παιδιών μας. Και πλέον είναι δωρεάν.

Πόσο έχουν αποδώσει μέχρι σήμερα τα δωρεάν προγράμματα προληπτικών εξετάσεων;
Έχουν βοηθήσει χιλιάδες συνανθρώπους μας τόσο να προλάβουν μια ασθένεια στο αρχικό της στάδιο όσο και να νιώσουν ότι το να πραγματοποιήσουν αυτές τις εξετάσεις είναι σημαντικό μέρος της φροντίδας του εαυτού τους. Εως σήμερα περισσότεροι από 6,5 εκατομμύρια πολίτες έχουν πραγματοποιήσει τις εξετάσεις και πάνω από 300.000 άτομα έχουν εντοπιστεί εγκαίρως με ευρήματα. Μιλάμε για εξετάσεις που αφορούν τον καρκίνο του μαστού, τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας, στον καρκίνο του παχέος εντέρου και την πρόληψη των καρδιαγγειακών νοσημάτων.

Πώς θα βελτιωθεί η πρόσβαση στις υπηρεσίες Υγείας στην Περιφέρεια;
Έχουν γίνει πολλά βήματα με τα νοσοκομεία, τα Κέντρα Υγείας, τις Κινητές Μονάδες, αλλά –όπως λέω πάντα– στην Υγεία η δουλειά δεν σταματάει ποτέ. Θα σταθώ στις Κινητές Ομάδες Υγείας διότι η αξία τους είναι μεγαλύτερη για την Περιφέρεια και τα χωριά μας. Και αυτή η υπηρεσία παρέχεται δωρεάν στους πολίτες που δεν μπορούν να μετακινηθούν στα νοσοκομεία της περιοχής τους. Οι Κινητές Ομάδες Υγείας (ΚΟΜΥ) βρίσκονται στο επίκεντρο του σχεδιασμού για τη Δημόσια Υγεία, με στόχο την εξόλιψη των γεωγραφικών και κοινωνικών ανισοτήτων. Οι ΚΟΜΥ μετεξελίσσονται σε ένα σύγχρονο δίκτυο προστασίας και φροντίδας για κάθε πολίτη και σήμερα το δίκτυο των ΚΟΜΥ αναπτύσσεται με εντυπωσιακό ρυθμό σε κάθε γωνιά της χώρας. Πάνω από 170 κλιμάκια δραστηριοποιούνται καθημερινά και περισσότεροι από 1.000 επαγγελματίες Υγείας στελεκώνουν τις ομάδες (γιατροί, νοσηλευτές, κοινωνικοί λειτουργοί και άλλες ειδικότητες). Είναι σημαντικό ότι περισσότεροι από 70.000 συμπολίτες μας έχουν ωφεληθεί συνολικά από τις δράσεις των ΚΟΜΥ. Πάνω από 17.000 άνθρωποι έχουν λάβει

εξειδικευμένη υγειονομική φροντίδα απευθείας στο σπίτι τους. Το κράτος δηλαδή τους χτυπάει την πόρτα και λέει «είμαι εδώ δίπλα σου, δεν είσαι μόνος ή μόνη». Οι δωρεάν αυτές παρεχόμενες υπηρεσίες καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αναγκών, όπως προληπτικούς ελέγχους, εμβολιασμούς, καρδιογραφήματα, σπιρομετρήσεις, συμβουλευτική και συστημική παρακολούθηση χρόνιων νοσημάτων. Με τη χρήση της τηλεϊατρικής, τα κλιμάκια συνδέονται άμεσα σε πραγματικό χρόνο με εξειδικευμένους γιατρούς και μεγάλες δημόσιες δομές σε όλη τη χώρα. Να επισημάνω ότι οι πολίτες που αδυνατούν να μετακινηθούν μπορούν να καλέσουν δωρεάν στην τηλεφωνική γραμμή 1135 για να ζητήσουν την επίσκεψη κλιμακίου στο σπίτι τους. Στόχος μας είναι κανένας πολίτης να μη μείνει χωρίς φροντίδα λόγω απόστασης, ηλικίας, αναπηρίας, εισοδήματος ή δυσκολίας μετακίνησης. Έχουμε χτίσει ένα σημαντικό δίκτυο, αλλά γνωρίζουμε επίσης ότι πρέπει να συνεχίσει να επεκτείνεται.

Ποιες είναι οι βασικές προτεραιότητές σας για το ΕΣΥ την επόμενη χρονιά;

Θέλουμε, προσπαθούμε, παλεύουμε, από τον υπουργό μέχρι όλο το προσωπικό, να προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή φροντίδα στους ασθενείς, στους πολίτες που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του. Κάνουμε συνεχώς βήματα μπροστά και ρίχνουμε το βάρος μας στην ενίσχυση του δυναμικού, στους γιατρούς και στο νοσηλευτικό προσωπικό, στον ιατρικό εξοπλισμό. Στο επίκεντρο αυτού του σχεδιασμού θέτουμε δύο πυλώνες που συνδέονται άμεσα με την ποιότητα ζωής και τη συνοχή της κοινωνίας μας. Την Ψυχική Υγεία και τη Μακροχρόνια Φροντίδα Ηλικιωμένων και Χρονίως Πασχόντων. Η Ψυχική Υγεία δεν είναι πολυτέλεια, είναι βασικό ανθρώπινο δικαίωμα και προϋπόθεση για τη Δημόσια Υγεία. Ενισχύουμε τις δομές Πρωτοβάθμιας

Στόχος μας είναι κανένας πολίτης να μη μένει χωρίς φροντίδα λόγω απόστασης, ηλικίας, αναπηρίας, εισοδήματος ή δυσκολίας μετακίνησης. Θέλουμε, προσπαθούμε, παλεύουμε, από τον υπουργό μέχρι όλο το προσωπικό, να προσφέρουμε το καλύτερο δυνατό

νέο δρόμο, έσπασε ταμπού, μας βοήθησε να ξεπεράσουμε κάπως τη φοβία των εξετάσεων, την ανησυχία του οικονομικού κόστους, αλλά τώρα είναι η ώρα να γίνει μέρος της εκπαίδευσής μας. Όπως ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός, το «Προλαβάνω» γίνεται από τον Σεπτέμβριο εθνικό

Φροντίδας Υγείας, ώστε ο πολίτης να βρίσκει υποστήριξη στον τόπο κατοικίας του, προτού μια κατάσταση κλιμακωθεί σε κρίση. Δίνουμε έμφαση στα παιδιά, στους εφήβους και τους νέους, αναπτύσσοντας εξειδικευμένα προγράμματα πρόληψης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης στα σχολικά και κοινωνικά περιβάλλοντα. Επίσης μια σύγχρονη πολιτεία κρίνεται από το πώς φροντίζει εκείνους που δημιουργήσαν και εκείνους που σηκώνουν το βάρος της φροντίδας στο σπίτι. Αυτός είναι ο δεύτερος πυλώνας, δηλαδή δημιουργούμε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο νοσηλείας και φροντίδας για τους ηλικιωμένους και τους χρονίως πάσχοντες. Αναγνωρίζουμε τον καταλυτικό ρόλο των οικογενειακών φροντιστών – μόνοι τους απέναντι στη διαχείριση της χρόνιας νόσου. Επενδύουμε στην πρόληψη των εκφυλιστικών νοσημάτων, όπως η άνοια, μέσα από οργανωμένα προγράμματα πρώιμης διάγνωσης. Του χρόνου, όταν κοιτάμε πίσω θέλουμε να λέμε ή πιο σωστά να λένε οι πολίτες ότι το Εθνικό Σύστημα Υγείας γίνεται συνεχώς καλύτερο.

Τι αλλάζει για τον πολίτη στην καθημερινότητά του από τις μεταρρυθμίσεις στην Υγεία; Η ποιότητα ζωής. Η ίδια η ζωή, κυριολεκτικά. Χωρίς σύγχρονη Δημόσια Υγεία δεν υπάρχει μέλλον. Και εμείς στο υπουργείο Υγείας εργαζόμαστε σταθερά προς αυτόν τον στόχο. Από την Πρωτοβάθμια μέχρι τη Δευτεροβάθμια Υγεία. Δεν είναι τυχαίο ότι ένα σημαντικό κομμάτι από τα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης έχει αξιοποιηθεί για τη βελτίωση των δημόσιων δομών Υγείας. Δεν είναι μόνο οι ανακαινίσεις –που έχουν σοβαρό αντίκτυπο από την ψυχολογία των ασθενών μέχρι και την υγιεινή– είναι τα μηχανήματα, η μείωση του χρόνου αναμονής, τα απογευματινά χειρουργεία, οι προσλήψεις προσωπικού και άλλα πολλά.

Ποιο μήνυμα θέλετε να στείλετε στους πολίτες για την αξία της πρόληψης; Η πρόληψη αξίζει όσο η ίδια η ζωή. Δεν είναι κάτι τρομακτικό· είναι ένας τρόπος να προστατεύσουμε τον εαυτό μας και τους ανθρώπους που εξαρτώνται από εμάς. Επενδύουμε σε ένα υγιέστερο μέλλον, σε μια καλύτερη ζωή. Οφείλουμε να μάθουμε τα παιδιά μας από μικρή ηλικία ότι οι ιατρικές εξετάσεις δεν είναι ο «μπαμπούλας», είναι η φροντίδα του εαυτού. Η αγάπη προς τον εαυτό

μας αποτελεί ένα από τα βασικότερα θεμέλια για υγιείς εφήβους, δυναμικούς ενήλικες και ενεργούς ηλικιωμένους. Για εμένα το να σωθεί έστω και μία ζωή είναι η μεγαλύτερη ικανοποίηση και ευτυχία. Γι' αυτό ασχολήθηκα με την πολιτική. Γιατί νοιάζομαι και η πολιτική αν την ασκείς σωστά, με μέτρο και ηθική, σου δίνει τα εργαλεία για να στηρίξεις τους πολίτες.

Θα δώσετε την εκλογική μάχη στη Δυτική Αθήνα. Τι είναι αυτό που αποτελεί για εσάς προτεραιότητα στην περιφέρειά σας; Ναι, θα είμαι υποψήφια με τη Νέα Δημοκρατία στη Δυτική Αθήνα και ελπίζω οι πολίτες της να μου δώσουν τη δύναμη με την ψήφο τους να κάνω ό,τι περνάει από το χέρι μου και μαζί να λύσουμε όσο περισσότερα προβλήματα. Δώσαμε μεγάλη βαρύτητα στο θέμα της υγείας των κατοίκων. Την τελευταία τριετία αυξήσαμε στα Κέντρα Υγείας της Δυτικής Αθήνας το προσωπικό κατά 21 γιατρούς και 12 νοσηλευτές. Το Πολυδύναμο Περιφερειακό Ιατρείο Πετρούπολης έχει στελεχωθεί με μόνιμο και επικουρικό ιατρικό προσωπικό, έχουν προκληθεί και επιπλέον θέσεις για νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό βάσει του οργανογράμματός του. Γίνονται επίσης πολύ συχνές δράσεις των ΚΟΜΥ σε σπίτια και ΚΑΠΗ, ενώ επεκτείνουμε και το ωράριο λειτουργίας στα Κέντρα Υγείας Περιστερίου και Αιγάλεω. Βέβαια ακολουθούν περισσότερες δράσεις. Υπάρχουν όμως και άλλα θέματα, όπως π.χ. το κυκλοφοριακό για το οποίο ήδη μπαίνει εμπρός το μεγάλο έργο του τριπλού κόμβου στον Σκαρामαγκά. Όλα αυτά αποτελούν για μένα προτεραιότητα. Θα σταθώ δίπλα στους πολίτες της Δυτικής Αθήνας με δύναμη, με σχέδιο και με εξυπνες λύσεις που στόχο θα έχουν να κάνουν την ποιότητα ζωής όλων καλύτερη.

Ελπίζω οι πολίτες της Δυτικής Αθήνας να μου δώσουν τη δύναμη με την ψήφο τους να κάνω ό,τι περνάει από το χέρι μου και μαζί να λύσουμε όσο περισσότερα προβλήματα. Θα σταθώ δίπλα τους με δύναμη, σχέδιο και εξυπνες λύσεις